

TYÖ ja myö

1/2010

Suomen Työhygienian Seura ry:n jäsenlehti



SUOMEN
TyöHYGIENIAN SEURA
Finnish Occupational Hygiene Society

SISÄLTÖ

PUHEENJOHTAJALTA	3
TYÖHYGIEENIKON ON OLTAVA TARPEEKSI HUNSVOTTI - rouva Eeva Noron haastattelu	4
UUTISIA Työsuojelupiirit aluehallintovirastoon Kemiateollisuuden riskinarviointi toimii, tietojen kulkua työpaikoilla on tarpeen lisätä	5
SEURAN 35-VUOTISJUHLAT STHS koulutuspäivät - Be there or be square! Runo muistona seuran 35-vuotisjuhlasta	6
AJANKOHTAISTA Työsuojelun säädösvalmistelun sidosryhmätiedote - Ajankohtaista EU:sta Valmisteltavana olevat työsuojelusäädökset	8
TYÖHYGIEENISTEN MITTAUSTEN HISTORIAA Katalämpömittari	10
APURAHAT Vapaa-ajanmelu, lähteet, altistuminen ja vaikutukset kuuloon Tienpäällystäjien työperäinen altistuminen kierrätysmateriaalia sisältävän asfaltin emissioille Radonille altistutaan myös työpaikoilla	11
REACH JA KEMIKAALIRISKIT	13
ALUETAPAAMISISTA	13
ELÄKELÄISET: STHS_E	14
TYÖHYGIEENIKON BLOGI Työhygieniasta ja jostain muusta	15

Työ ja myö toimituskunta:

Kirsi Kyrkkö STM

Milja Mäkinen TTL

Arto Säämänen TTL

Niina Kallio, TTL

Kansikuva: Juha Laitinen, TTL

Puheenjohtajalta

Teksti: Kyösti Louhelainen, STHS:n puheenjohtaja, projektipäällikkö, Työterveyslaitos
kyosti.louhelainen(at)ttl.fi
Kuva: Niina Kallio

Hyvät STHS:n jäsenet,

Tiedotelehden synnyttäminen oli hidas prosessi toissa vuonna ja samanlaista tuntui olevan tämänkin numeron kanssa. Nyt käsissänne on kuitenkin uusi nettilehti, josta toivottavasti jokainen löytää mielenkiintoista luettavaa aivojen virkistämiseksi.

Seuran 35. koulutuspäivät pidettiin Helsingissä helmikuussa hotelli Linnassa Lönnrotinkadulla hieman tavanomaista juhlavammassa puitteissa, olihan edellisestä 30 -vuotisjuhlasta kulunut jo viisi vuotta. Tässä lehdessä on erillinen juttu päiviltä.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on hyväksi työympäristön terveyden ja turvallisuuden lisäämisessä. Työsuojelupäälliköt, työterveyshoitajat, työterveyslääkärit ja työfysioterapeutit tekevät töitä työympäristön parantamiseksi ja toimivat meidän kanssa yhteistyössä. Käykää katselemassa heidän nettisivuja ja esimerkiksi koulutustilaisuuksia linkkipalstan kautta. Jos käytte järjestöjen koulutustilaisuuksissa, vinkatkaa hallituksen jäsenille asiasta, niin mainostetaan ja kerrotaan koulutuksesta esimerkiksi nettisivuilla. Kansainvälinen toiminta on ollut hiljaista vuoden 2008 Reach-kokouksen jälkeen. Järjestämisvastuun otti Ruotsin seura, mutta he ovat olleet hyvin inaktiivisia asiassa ja kokousta ei ole pystytty järjestämään Ruotsissa tänä vuonna. Pohjoismainen yhteistyö on tarpeen, sillä työolot ja -turvallisuustoiminnot ovat suurin piirtein samanlaisia. Oppimisen kannalta yhteistyö on edelleen paikallaan.

IOHA:n Rooman ja muut työhygienian alan kokoukset ovat nähtävillä IOHA:n nettisivuilla. Sieltä löytyy myös IOHA jäsenkirje: pääsivulta Activities-kohdasta Newsletter. Rooman kokouksen tarkka aikataulu on valmistumassa mutta esimerkiksi "vööksoppeja" on Control bandingistä, työhygienian sertifoointijärjestelmästä, nanoteknologiasta, reach:n käytännön sovellutuksista, kvartsista, meluallistumisista, taloudellisista kannustimista jne. Yhteensä esityksiä ja postereita on satoja, varmasti jokaiselle jotakin. Lisäksi tilaisuudessa voi verkottua kolleegojen kanssa.

Seuraamme kuuluu noin 150 jäsentä, joista yli puolet on Työterveyslaitokselta. Toiminnan kehittämiseksi uusia jäseniä kaivataan erityisesti yrityksistä. Työhygienian seuran jäsenten ei tarvitse olla koulutukseltaan työhygienikoita, onhan uusia toimintoja ja tittleitä esimerkiksi EHSQ- asiantuntijat, joiden työ kohdistuu laajalle asiantuntija-alueelle yrityksen ympärillä. Toivon, että yrityksistä olevat seuran jäsenet kertovat STHS:n toiminnasta ja pyrkivät saamaan kolleegoita mukaan seuran toimintaan.



Kyösti Louhelainen



Rouva Noron elämänohjeet

Tartu tekemiseen! Siihen tulee liittyä sisua ja iloa!

Nauti välittömästä, spontaanista ilosta!

Tehokkuus ei saa viedä luovuutta!

Koti on tärkeä!

Koko haastattelu julkaistavan kirjan liitteenä. Lue!

Työhygieenikon on oltava tarpeeksi hunsvotti

- rouva Eeva Noron haastattelu

Haastattelijoina: Aino Pippuri, Orion Oy ja Riitta Viinanen, RV Chem Oy
aino.pippuri(at)orion.fi; riitta.viinanen(at)rvchem.fi

Kuva: Riitta Viinanen

Saura teettää professori Leo Noron kirjasta "Työhygieniä" näköispainoksen. Kirja on työhygienian suomalainen perusteos, jonka ensimmäinen painos ilmestyi vuonna 1948. Aino Pippuri ja Riitta Viinanen kävivät tammikuussa 2010 haastattelussa arkkitehti Eva Noroa. Rouva Noro kertoi vilkkaasti ja innostuneesti Työterveyslaitoksen alkuvuosista, johon kirjankin valmistuminen ajoittuu. Kirja on arkkitehti Eeva Noron kuvittama. Julkaisemme tässä otteita haastattelusta.

Rouva Eeva Noro muisteli kirjan kirjoittamista: "Aamulla Leo saattoi sanoa työhön lähtiessään: Menen nyt töihin, piirrä sinä sillä aikaa kuvitukseksi suojaimet, asut, tuolit, mikä milloinkin oli työn alla. Kuvia syntyi tarpeen mukaan, aina ei ollut valmista esimerkkiäkään tai mallia, piti käyttää mielikuvitus-takin, mutta kuvia tuli.

Leo Noro toimi talvisodan ajan Hämeenlinnan Sotasaira-

lassa. Sairaalaan tuotiin sodan päätyttyä toukokuussa 1940 poliklinikalle huonossa kunnossa oleva keltainen mies. Potilas kuoli muutaman päivän kuluttua. Samasta työpaikasta tuli jälleen seuraavalla viikolla keltainen potilas. Hän oli työskennellyt trotyylivalimossa vain kuukauden. Hänen maksatautinsa oli kuitenkin lievä ja hän pääsi sairaalasta muutaman päivän kuluttua. Molemmissa tapauksissa jäljet johtivat samaan työpaikkaan. Tällöin Leo Noron kiinnostus asiaan heräsi ja tuloksena tutkimuksista on v. 1941 hyväksytty väitöskirja räjähdysainemyrkytyksistä ammuslataamojen työläisillä ja väitöstilaisuuden johdantoluento ammattitaukeista. Kaiken lisäksi Leo Noro menetti "sielunsa" työlääketeelle. Näin syttyi siis hänellä kipinä työn ja terveyden väliseen yhteyteen.

Leo Noro osasi vetää oikeita henkilöitä mukaan laitoksen toimintaan. Hän osasi nähdä paitsi henkilöiden sosiaalisen, myös tutkijan puolen. Hän mm.

kutsui työnhakijan usein kotiinsa syömään ja näin testasi häntä. Leo Noro kysyi myöhemmin vaimoltaan illallisen jälkeen henkilön lähdettyä: "Tykkäsitkö, oliko tarpeeksi hunsvotti?" Tällä hän tarkoitti, että henkilön on oltava luova ja iloinen, koska silloin hän osaa heittäytyä myös työhön luovasti.

Aluetapaamisista Etelä-Suomi

Raportoijana: Aino Pippuri, Orion Oy

Seuran Etelä-Suomen aluetapaaminen järjestettiin 3.12.2009 Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella Helsingissä. Erikoistutkija, työsuojelupäällikkö Maija Sarviharju esitteli laitoksen toimintaa sekä työsuojelu- ja työhygieniatoiminnan painopistealueita. Erikoistutkija Rose-Marie Ölander esitteli H1N1-pandemia- sekä kausi-influenssarokotteisiin liittyvää kansallista rokoteohjelmaa.



Uutisia!

Työsuojelupiirit aluehallintovirastoon www.tyosuojelu.fi

Kahdeksan työsuojelupiiriä siirtyi osaksi kuutta aluehallintovirasto AVI:a 1.1.2010. Työsuojelun AVI:a on viisi, koska pohjoisessa on vain yksi työsuojelun aluehallintovirasto. Työsuojelu jatkaa toimintaansa edelleen itsenäisenä toimijana uudesta organisoitumisesta riippumatta ja toiminnallisena ohjaavana tahona säilyy sosiaali- ja terveysministeriö. AVeissa on lisäksi peruspalvelu, oikeusturva ja näihin liittyvät lupasiat (+ maistraatit), poliisi, ympäristöluvut sekä pelastustoimi ja varautuminen. AVIen muut ministeriöt ovat OPM, OM, TEM, MMM, SM ja YM sekä VM, joilla on strategisen ohjauksen yhteistyötä.

Aluehallintovirasto tukee alueellista yhdenvertaisuutta hoitamalla lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä alueilla. Virasto edistää perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalvelujen saatavuutta, ympäristönsuojelua, ympäristön kestävästä käytöstä, sisäistä turvallisuutta sekä terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä alueilla.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue, tyosuojelu.etela@avi.fi

p. 020 636 1500 (Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala)

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue, tyosuojelu.lounais@avi.fi

p. 020 636 1050 (Varsinais-Suomi, Satakunta ja Ahvenanmaa)

Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue, tyosuojelu.ita@avi.fi

p. 020 636 1030 (Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala)

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue, tyosuojelu.lansi@avi.fi

p. 020 636 1060 (Pirkanmaa, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa)

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue, tyosuojelu.pohjoinen@avi.fi

p. 020 636 1020 (Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi)

Kemianteollisuuden riskinarviointi toimii, tietojen kulkua työpaikoilla on tarpeen lisätä

Teksti: Toivo Niskanen, Sosiaali- ja terveysministeriö, tso/säädösyksikkö
[toivo.niskanen\(at\)stm.fi](mailto:toivo.niskanen(at)stm.fi)

Kemianteollisuudessa selvitettiin vaarojen tunnistamista, riskien arviointia ja vaarojen poistamista kyselytutkimuksella (työsuojelujulkaisu no 92). Sen mukaan työnantajista joka viidestoista ja työntekijöistä joka kymmenes arvioi, että vaarojen tunnistus toteutuu huonosti. Molemmista vastaajaryhmistä kolmasosa toteaa, että riskienarvioinnin dokumenttien nähtävillä pito toteutuu huonosti; työntekijöistä joka kymmenes katsoo että se ei toteudu. Molemmista ryhmistä yli neljä kymmenestä katsoo, että työpaikalla työskentelevien alihankkijoiden tekemä vaarojen tunnistus toteutuu huonosti; samoin viidesosa toteaa, että alihankkijoiden koulutus ja perehdytys toteutuu huonosti.

Käyttöturvallisuustiedotteiden käyttö toteutuu työnantajien mielestä hyvin ja kymmenesosa työntekijöistä arvioi, että käyttö toteutuu huonosti. Työnantajista kymmenesosa ja työntekijöistä viidesosa katsoo, että opastuksen anto käyttöturvallisuustiedotteista toteutuu huonosti. Työnantajista ja työntekijöistä kymmenesosa arvioi, että työhygieeniset mittauksen tulosten vertaaminen HTP -arvoihin toteutuu huonosti. Työnantajista yli yksi kymmenestä ja työntekijöistä neljä kymmenestä katsoo, että riskinarvioinnin tulosten hyödyntäminen työn suunnittelussa ja johtamisessa toteutuu huonosti. Molemmista ryhmistä kolme kymmenestä esittää, että riskinarvioinnin tulosten hyödyntäminen esimiestyöskentelyn kehittämisessä toteutuu huonosti. Työterveyshuollon käyttö asiantuntijana riskinarvioinnissa toteutuu työnantajista viidesosan mielestä huonosti ja vajaa kymmenesosa katsoo, että se ei toteudu; työntekijöille vastaavat osuudet ovat samat.

www-linkki julkaisuun: Kemianteollisuuden riskinarviointia koskevien työturvallisuus- ja terveysnäkökohtien vaikuttavuus, Työsuojelujulkaisu 92 (Toivo Niskanen STM, Hannu Kallio TTL ja Antti Zitting TTL)
[http://www.tyosuojelu.fi/fi/>Julkaisut:>Riskin arviointi >Työsuojelujulkaisu 92](http://www.tyosuojelu.fi/fi/>Julkaisut:>Riskin%20arviointi%20Tyosuojelujulkaisu%2092)

Seuran 35-vuotisjuhlat

STHS koulutuspäivät - *Be there or be square!*

Raportoinjina: Milja Mäkinen ja Kyösti Louhelainen, Työterveyslaitos
Milja.Makinen(at)ttl.fi; Kyosti.Louhelainen(at)ttl.fi
Kuvat: Sakari Someroja

Suomen Työhygienian seura juhlisti 35 vuotista taivaltaan 9.-10.2.2010 perinteiseen tapaan uutta oppien. Hotelli Linna tarjosi seminaarille sen arvokkuudelle sopivat, juhlavat puitteet. Kaksi päivää hujautti kuin siivillä, samoin kuin maukas juhlapäivällinen asiaankuuluvine ruokajuomineen. Välissä myös kokoustiin seuran vuosikokouksen merkeissä. Uusi hallitus kiitti Riitta Viinasta pitkästä ja ansiokkaasta urasta seuran ja myös IOHA:n eri tehtävissä. Riitan tilalle saatiin uutta voimaa VTT:stä, eli Seppo Enbom toivotettiin vastaavasti tervetulleeksi.

Päivien aiheet oli pyritty valitsemaan siten, että kaikki työhygienian eri osa-alueet tulisivat mahdollisimman hyvin katetuiksi. Perinteisiä teollisuustyöpaikkoja, erityisesti ruostumattoman teräksen valmistusta käsiteltiin, mutta myös sisäilmapainotteisesti sairaaloita, uimahalleja, puhdistiloja, jne. Lisäksi haluttiin olla kehityksen aallonharjalla ja sivistyä nanoteknologian ihmeistä. Sisäilmapuolella oli tapahtunut paljon toimintamal-

lien kehittymistä, joka varmaan tuli uutena asiana monelle einiin-sisäilmapainotteiselle hygieenikolle. Hyvänä esimerkkinä Heidi Salosen väitöskirjaansa perustunut viitearvoesitelmä, joka toi Heidille Itä-Suomen yliopiston Ultima-tohtorin arvon kesän promootiotilaisuudessa. Tätä ei vielä tuolloin tiedetty, mutta aavisteltiin toki, että jotain merkittävää ollaan taas päästy kuulemaan!

Perinteistä ohjelmaa edusti lainsäädäntökatsaus, joka sek

on viime vuosina ollut aina vaan uutisia täynnä. REACH ja CLP, HTP:t ja DNEL:t, optisen säteilyn raja-arvot, aluehallintouudistus... Seurattavaa riittää, joten on hienoa että seuran jäsenillä on mahdollisuus kuulla näistä asioista suoraan niiden lähteestä, eli ministeriöstä ja lisäksi asian-tuntevaa tulkintaa toimivaltailta viranomaisilta.

Alareunassa olevassa kuvassa kuunnellaan tätä hyvin keskittyneesti.

Koska pyöreinä ja puolipyöreinä vuosina on ollut tapana panostaa kansainvälisyyteen, nytkin tehtiin niin. Seuran organisaattorit olivat hyvin ylpeitä saadessaan julkistaa seminaariohjelmassa keynote-puhujan, joka oli Jouni Surakka Arbetsmiljöverket:sta, Ruotsista (ks. kuva oikealla).

Jounin työura alkoi 1990-luvun alussa Kuopion Yliopistossa, sitten Työterveyslaitoksella Turuus, josta Kuopion kautta Ruotsiin Arbetsmiljöinstitutitiin. USA:n vuoden jälkeen takaisin Ruotsiin Arbetslivsintuuttiin ja sitten Arbetsmiljöverketiin vuonna 2001.

Tieteellinen mielenkiinto on Jounilla ollut ihoaltistumisessa. UV-kovetteisten lakkojen iho-ongelmia on selvitetty lukuisissa hankkeissa ja väitöskirjakin valmistui tästä aiheesta. Muut hankkeet ovat liittyneet erityyppisiin pölyihin. Laitosten myllerrys Ruotsissa on ollut melkoista Suomeen verrattuna. Nykyisen AV:n pääkonttorin henkilöstöstä leikattiin 50 % parissa vuodessa ja aiempi "Ruotsin Työtis" (Arbetslivsinstitut) lakkautettiin noin 10 vuotta sitten. AV:ssa on työhygieenikoita pääkonttorilla ja alueellisissa piirikonttoreissa





yhteensä noin 40, joilla on omia erikoistumisalueita. Työhygieenikot sijoittuvat lisäksi työ- ja ympäristölääkätieteen klinikoille sairaaloissa.

Koulutuspäivien otsikko "uuden työhygienian aseinen uusiin haasteisiin - perinteitä kunnioittaen" piti paikkaansa kyllä paremmin kuin hyvin. Siitä kuuluu suurin kiitos loistaville esiintyjille, mutta vähän voimme kiittää itseämme, koska tämmöiset seminaarit olisivat yhtä tyhjän kanssa ilman vilkasta ja vauhdikasta yleisökeskustelua.

Kuvassa Jouni Surakka



Iltaohjelmaa oli järjestetty gourmet'n oheen. Seuramme taloudenhoitaja osaa numeroiden lisäksi myös laulaa, joten hän vantaalaisine kumppaneineen eri äänialoista esitti taidokkaita laulelmiä palanpainikkeeksi. Riitta muun muassa sai kuulla hyvin lämpimän läksiäisserenadin. Kiitoksia siis Sakelle ja välittäköön hän kiitokset vielä muille fakeille.

Juhlapäivälliset syntyvät siitä, että jossain välissä pidetään juhlapuhe. Tällä kertaa kuulumme Ben Björkqvistin kertomana mielenkiintoisia asioita Nokianimisestä yrityksestä. Moni lienee kuullut nimen jossain? Työhygienia muuttuu muotoaan kun yrityksissä tapahtuu muutoksia, mutta tavoitteet pysyvät aika lailla samanlaisina.

Jossain välissä, ehkä Riitan läksiäisseremonioiden herkehtämänä, Aino Pippuri loihe lausumahan Matti Rossin runoutta.

Ohessa runo muistona seuran 35-vuotisjuhlasta.

Olen minä onnellinen

***On tuota onnea minulla,
Syli on täynnä sinua,
kädet täynnä työtä,
Maailma täynnä ystäviä.***

***Onni on ystävän näköinen.
Pienet siivet kantapäissä,
leikki varpaiden välissä.***

***Onni on aikainen aamu,
kun se tuo sinut
minulle. Onni
on myöhäinen ilta kahden
kun istumme tuvassa,
vieraita odottelemme tai ne
jo saatoimme saloille.***

***Olen minä onnellinen.
En minä päiviä pakene,
en niitä uneksi loihdi.***

***Onnea jokainen päivä,
Vaikka tuskaa puolillansa.
Onnea kaikki eletty,
vaikka se polttaisi tulena.***

***En minä onnea etsinyt.
Onni saapui etsimättä
elämän suuressa puvussa,
kirjavissa kankahissa,
työn se tarjosi minulle.***

***Paljon on onnea poluilla,
kummat mutkat kulkijalla.
Onni työssä, onni meissä,
yhteisissä aatteissamme.***

Matti Rossi



Ajankohtaista

Teksti: Kirsi Kyrkkö, ylitarkastaja, Sosiaali- ja terveysministeriö
kirsi.kyrkko(at)stm.fi

Työsuojelun säädösvalmistelun sidosryhmätiedote - Ajankohtaista EU:sta

Tiedote 1 - Maaliskuu 2010. Työhygieniaan liittyviä otteita, muokannut Kirsi Kyrkkö
Alla olevat tiedotteet kokonaisuudessaan ja tiedotteiden tilaus:
<http://www.stm.fi/vireilla/lainsaadantohankkeet/tyosuojelu>

Nanomateriaaleja koskeva sääntely

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0366:FIN:FI:PDF>

Komissio antoi 17.6.2008 tiedonannon nanomateriaaleja koskevasta sääntelystä (COM(2008)366 final). Tarkoituksena on selittää EU:n sääntelyn riittävyttä nanoteknologian mahdollisten terveys- ja ympäristö-riskien osalta. Voimassa oleva sääntely kattaa komission mukaan suureksi osaksi nanomateriaaleihin liittyvät riskit. Haasteena on säännösten täytäntöönpano. Työnantajan on tehtävä riskinarviointi ja toteutettava toimet riskin, jos se todetaan, poistamiseksi. Uuden teknologian suunnittelu- ja käyttöönottoaiheessa työntekijöitä on kuultava.

Euroopan parlamentin päätöslauselma 2009 nanomateriaaleja koskevasta sääntelystä:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?jsessionid=6CFF8E546F1832FC4E6691D3D3A8B50A.node1?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0328+0+DOC+XML+V0//FI>

Raskaudensuojeludirektiivi

Komission ehdotus direktiiviksi: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0637:FIN:FI:PDF>

Komission yksiköiden valmisteluasiakirja. Oheisasiakirja. Sisältää tiivistelmän vaikutusten arvioinnista:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2008:2595:FIN:FI:PDF>

Ehdotuksen tavoitteena on parantaa raskaana oleville ja äskettäin synnyttäneille tai imettäville työntekijöille tarjottavaa suojaa. Asian vetovastuu Suomessa kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

Henkilönsuojaindirektiivin uudistaminen

Neuvoston direktiivi henkilönsuojaimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31989L0686:FI:HTML>

EU:n henkilönsuojaimia koskevan direktiivin (89/686/ETY) uudistustyö jatkuu. Komissio alkaa luonnostella direktiiviehdotusta, jonka saataneen PPE-WG:n käsittelyyn vuoden 2011 puolivälissä.

Syöpädirektiivin muuttaminen

Komissio on valmistellut ehdotusta ns. syöpädirektiivin (2004/37/EY) muuttamiseksi. Ehdotuksessa on tarkoitus lisätä lisääntymisterveydelle vaaralliset aineet direktiivin soveltamisalaan, tarkastaa direktiivissä olevia työpaikan ilman karsinogeenipitoisuuksien raja-arvoja sekä asettaa uusille karsinogeneille, muta-geeneille ja lisääntymisterveyttä vaarantaville aineille raja-arvoja. Komissio ei ole vielä antanut ehdotusta. Asian käsittely Suomessa aloitetaan ehdotuksen valmistuttua.

• • • Työilman viiteraja-arvojen luetteloa koskeva direktiiviehdotus

Komission on antanut neuvoston direktiivin 98/24/EU nojalla direktiivin 2009/161/EU kolmanneksi viiteraja-arvojen luetteloksi. Direktiivi sisältää viiteraja-arvot 19 kemikaalinimekkeelle. Sen edellyttämät kansalliset muutokset on saatettava voimaan 18. joulukuuta 2011 mennessä.

Valmisteltavana olevat työsuojelusäädökset

Teksti: Kirsi Kyrkkö, Ylitarkastaja, Sosiaali- ja terveysministeriö
kirsi.kyrkko(at)stm.fi

Sosiaali- ja terveysministeriö Tampere 8.3.2010. Työhygieniaan liittyviä otteita, muokannut Kyrkkö

• • • Biologiset tekijät

Biologisten tekijöiden luokittelua koskevan STM:n päätöksen (229/1998) muutos

Ehdotuksen pääasiallisena sisältönä on eräiden uusien tekijöiden ottaminen luetteloon ja olemassa olevien luokitusten muuttaminen. Tavoiteaikataulu: Ehdotus STM:n asetuksesta ja perustelumuiotio kesäkuuhun 2010 mennessä. Asetus voisi tulla voimaan 1.1.2011.

• • • Fysikaaliset tekijät työpaikalla

Sähkömagneettiset kentät Direktiivi 2004/40/EY terveyttä ja turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista työntekijöiden suojelemiseksi altistumiselta fysikaalisista tekijöistä (sähkömagneettiset kentät) aiheutuville riskeille

Työnantajan tulee arvioida sähkömagneettisten kenttien työntekijälle mahdollisesti aiheuttaman riskin suuruus ja tarvittaessa minimoitava riski. Työnantajan on annettava työntekijöille opetusta ja ohjausta, mikäli toimintaraja-arvot ylittyvät. Altistumisen raja-arvojen ylittyminen edellyttää välittömiä toimenpiteitä altistumisen alentamiseksi. Lisäksi direktiivissä on määräykset työntekijöille annettavista tiedoista ja koulutuksesta sekä heidän terveydentilansa seurannasta. Valmistelun aikana ongelmaksi on kuitenkin todettu direktiivin mukaisten raja-arvojen soveltaminen terveydenhuollossa käytettävillä magneettikuvauslaitteilla tehtävään työhön. Direktiivin voimaantuloa siirrettiin neljällä vuodella, joten se on pantava voimaan viimeistään 30.4.2012. Direktiivin voimaan panemiseksi tarvittava asetusluonnos on valmis. Asiaa ei kuitenkaan esitellä, koska voimaantuloaika on muuttunut.

• • • Toimialakohtaiset säännökset

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta, turvallisuusohje, on valmisteltu. Valmistelu liittyy kaivosten työturvallisuuden osalta TEM:n valmisteltavana olevaan kaivoslain uudistukseen. Asetuksella on tarkoitus ajanmukaistaa valtioneuvoston päätös räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista (410/1986) ja siihen liittyvät säädökset.

Asetuksen soveltamisalaan tulisi myös kaivostyö, joka tällä hetkellä on valtioneuvoston päätöksen ulkopuolella. TEM:n valmisteluun kuuluvassa räjähdeasetuksessa säädettäisiin jatkossa järjestysohjeissa säännellyistä räjähteen varastoinnista, säilyttämisestä ja työmaavalmistuksesta. Asetusehdotus ja perustelumuiotio on hyväksytty asiasisällöltään. Räjähdeasetuksen muutokset annettaneen syksyllä 2010. Kaivosturvallisuusäädökset tulevat voimaan aikaisintaan 1.1.2011.

Jatkuu seuraavalla sivulla...

Panostajalainsäädännön tarkistaminen

Räjätys- ja louhintatyön järjestysohjeiden ajanmukaistamisen yhteydessä on ilmennyt tarvetta selvittää myös panostajan pätevyyteen liittyvät säädökset. Panostajan tulee olla pätevyyden lisäksi tehtävään terveydeltään ja muilta ominaisuuksiltaan sopiva. Panostajan pätevyyteen liittyy oikeus hankkia ja käsitellä räjähteitä. Räjähdeiden hankinta kuuluu TEM:n (TUKES) toimialaan. Työsuojeluviranomainen selvittää tarvittaessa ennen pätevyyskirjan myöntämistä hakijan sopivuutta poliisilta pyydetyllä lausunnolla. Säädösvalmistelu liittyy STM:n hallinnonalan lisäksi TEM:n, SM:n ja OPM:n hallinnonalan säädösvalmisteluun. Tavoiteaikataulu: Lainsäädäntösuunnitelma on tarkoitus esittää syyskuussa 2010. Hallituksen esitys voitaisiin mahdollisesti antaa keväällä 2011.

Valtioneuvoston asetus valtioneuvoston asbestipäätöksen muuttamisesta

Käytännössä on ilmennyt tarvetta selvittää menettelytapoja asbestipurkutyön turvallisuuden parantamiseksi erityisesti koulutuksen osalta. Koulutusvaatimus olisi tarkoituksenmukaista muuttaa ammattitutkinnoksi tai sen soveltuvaksi osaksi. Talonrakennusalan ammattitutkinto sisältää asbestityöt. Muutoksen vaikutuksista on erityisesti selvitettävä voimassa olevien säännösten mukaisen pätevyyden saaneiden asema. Asbestipurkutyötä saa tehdä vain sellainen työnantaja tai itsenäinen työn suorittaja, jonka asianomainen työsuojelupiiriin työsuojelutoimisto (1.1.2010 alkaen alueellinen aluehallintovirasto) on valtuuttanut tällaista työtä tekemään. Tavoiteaikataulu: Lainsäädäntösuunnitelma esitellään kesäkuussa 2010.

Ehdotus kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja analysoivien tahojen pätevyydestä

Kosteusvaurioityöryhmä on ehdottanut, että työtiloina käytettävien kosteus- ja homevaurioituneiden rakennusten mikrobipitoisuuksia mittaavilta ja näytteitä analysoivilta tahoilta tulisi edellyttää tiettyä pätevyyttä, koulutusta sekä käytettävien menetelmien ja laitteiden asianmukaisuutta. Näiden toteamiseen tulisi luoda vastaavanlainen järjestelmä kuin jo olemassa olevissa laeissa ja asiasta tulisi säätää. Asia on alustavassa virkamiesvalmistelussa.

Työhygieenisten mittausten historiaa: Katalämpömittari

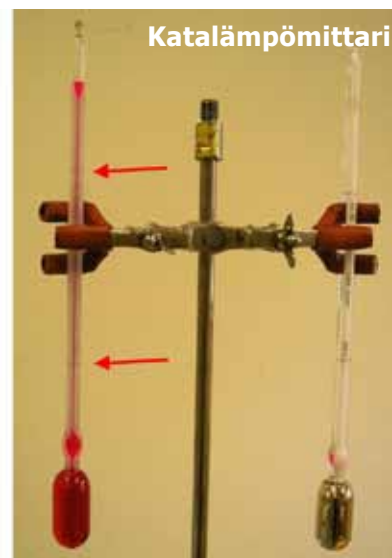
Teksti ja kuvat: Esko Rytkönen, vanhempi asiantuntija, Työterveyslaitos
esko.rytkonen(at)ttl.fi

Julkaisemme pieniä tarinoita mittalaitteista, mittauksista ynnä muusta työhygieenikkojen urien varrelta. Sarjamme alkaa Rytkösen Eskon katalämpömittarin esittelyllä. Kyseessä on siis vehje, jolla mitataan ilman virtausnopeuksia, pieniäkin, ja vieläpä ilman elektrooniikkaa. Maininta katatermometristä löytyy useimmista työhygienian oppikirjoista - siis ainakin niistä, joita toimituskunta on lukenut...

Mittari oli käytössä 1970-luvulla. Se muistuttaa tavallista lämpömittaria, se on lasia ja sisällä on nestettä. Alaosassa on isompi nestesäiliö ja yläosassa pienempi. Säiliöiden välillä kapillaariputkessa on kaksi poikkiviivaa. Mittareita on kahta mallia, tavallinen ja säteilysuojattu, jonka alasäiliö on päällystetty kirkkaalla pinnoitteella. Jokainen mittari on yksilöllisesti kalibroitu, ja sille valmistaja ilmoittaa ns. Kata-

arvon (Kata-Wert), yksikkö (mg x cal)/cm². Mittarilla mitataan lämpöviivävyttä, esimerkiksi ilman virtausnopeutta. Mittaus tapahtuu siten, että mittarin alasäiliötä lämmitetään esimerkiksi noin 40-50-asteisella vedellä, kunnes neste on laajentunut niin että se ulottuu yläsäiliöön. Sen jälkeen mittari asetetaan tutkittavaan kohtaan, annetaan jäähtyä ja mitataan sekuntikellolla aika, jonka kuluessa nestepinta on alentu-

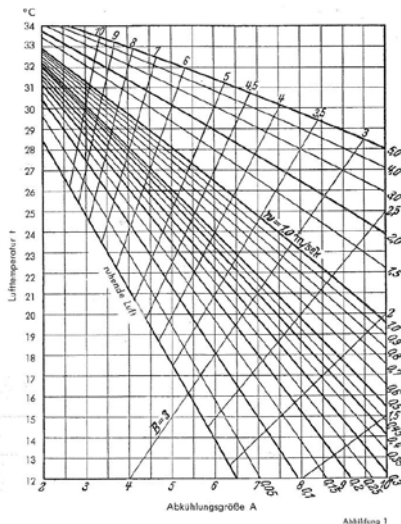
nut ylempään merkin kohdalla alemman kohdalle. Määritetään jäähtymis-aika A, joka on Kata-arvo jaettuna mitatulla ajalla sekunteina. Mitataan erillisellä lämpömittarilla ilman lämpötila. Ilman virtausnopeus määritetään käyrästöltä, jossa pystysteikolla on ilman lämpötila ja vaakasteikolla jäähtymis-aika A arvo. Mittausmenetelmä sopii virtausnopeusalueelle 0,05-5 m/s.



...jatkoa edelliseltä sivulta.

Tavallista mittaria käytetään normaaleissa työoloissa ja säteilyuojattua sellaisissa joissa on säteilylämpöä. Jos mitataan molemmilla mittareilla samanaikaisesti, voidaan tuloksista arvioida lämpösäteilyn voimakkuutta, mutta se on jo eri tarina.

Toimituskunta kaipaa lisää tarinoita. Laita siis tulemaan kertomuksia ja/tai tunnustuksia satumuksista työhygieenikon urasi varrelta toimituskunnalle. Foto olisi myös kiva!



Kuvassa katalämpömittarin tulok-
äyrä

Apurahat

Suomen Työhygienian Seura ry jakaa stipendejä / apurahoja jäsentensä ammatilliseen kehittämiseen sekä Suomen työhygienian tason kehittämiseen. Ohessa julkaistaan kolmen apurahansaajan tiivistelmä väitöskirjatyöstään. Vielä kerran lämpimät onnittelet tohtoreille!

Vapaa-ajan melu,
lähteet, altistuminen ja
vaikutukset kuuloon

Väitöskirjatyö: Non Occupational Noise - Sources, Exposure and Effects on Hearing
Jaana Jokitulppo, FT, Vanhempi konsultti, Insinööritoimisto Akukon
[jaana.jokitulppo\(at\)akukon.fi](mailto:jaana.jokitulppo(at)akukon.fi)

Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida Suomalaisen väestön riskiä saada kuulon alenema elinaikana vapaa-ajan melun aiheuttamana. Vapaa-ajan melun altistusarvot laskettiin kokonaisuudessaan eri ikäkausina. Työssä selvitettiin myös varusmiesten kuulokyky ennen palvelukseen astumista sekä arvioitiin asepalveluksen aikaisen melulle altistumisen vaikutusta kuulokykyyn. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää ne harrastukset, jotka vaikuttavat eniten viikoittaiseen kokonaismelualtistukseen. Lisäksi työssä selvitettiin henkilökohtaisen vapaa-ajan melulle altistumisen vaikutusta kuulokykyyn sekä koettiin kuuloon kohdistuviin oireisiin.

Suurimmat viikoittaiset melualtistukset kaikille koehenkilöille aiheuttivat voimakkaaseen musiikkiin liittyvät harrastukset, kuten diskoissa ja konserteissa käyminen sekä bändissä soittaminen. Melualtistuksen kannalta erittäin merkittäviä harrastuksia olivat myös ammunta, moottoriurheilu sekä erilaisten työkalujen ja koneiden käyttö. Yli 85 dB viikoittaisen kokonaismelualtistuksen ylitti kolmannes sekä teini-ikäisistä että varusmiehistä (tulotarkas-

tuksessa) ja viidennes aikuisista. Noin viidesosalla varusmiehistä todettiin kuulon alenema taajuuksilla 0.5-6 kHz ennen varusmiespalvelusta. Palveluksen päättyessä kuulon alentumia löydettiin noin kolmanneksella tutkituista. Tinnitus ja tilapäinen kuulon heikentyminen olivat yleisiä oireita kaikilla kyselyyn osallistuneilla henkilöillä. Erityisesti oireet olivat yleisiä niillä, joiden viikoittainen kokonaismelualtistus oli korkea. Tulokset tukevat hypoteesia, että voimakas vapaa-ajan melu on todennäköisin syy nuorten kohdalla todettuihin kuulovaurioihin ja niihin liittyviin oireisiin. Lisäksi varusmiespalveluksen aikainen melualtistus on merkittävä ajanjakso kuulon kannalta, mikäli kuulon suojauksesta ei ole riittävän hyvin huolehdittu. Vapaa-ajan melulla on merkitystä melun aiheuttaman kuulovamman kehittymisessä koko elinkaaren ajan.

Tutkimuksessa käytetty menetelmä mahdollistaa vapaa-ajan melua koskevan kokonaismelualtistuksen arvioinnin laajamittaisesti sekä seulomaan ne henkilöt, joilla on kohonnut riski saada kuulovaurio vapaa-ajan melualtistuksen johdosta. Kohonnut kuulovaurioriski on tärkeä havaita, jotta kuulovamman kehittymiseen voidaan vaikuttaa riittävän ajoissa ja ohjata esim. tarvittaessa lisätutkimuksiin. Tämä on erittäin merkittävä asia myös työmelun suhteen, sillä on mahdollista, että vapaa-aikana hankittu melualtistus voi vaikuttaa myös työperäisen meluvamman kehittymiseen nopeammin kuin ennustemallit

sen arvioivat. Työhygieenisessä toiminnassa vapaa-ajan melulle altistuminen tulisi huomioida tutkittaessa esim. ammattitautiepäilyjä, kun kyseessä on työperäisen meluvamman selvittäminen. Korvan kannalta kaikki meluallistus vaikuttaa kuulovaurioon syntyyn, riippumatta siitä onko meluallistus tapahtunut työssä vai vapaa-ajalla. Lisäksi henkilökohtaiseen suojautumiseen melulta tulisi kiinnittää huomiota. Tämä asettaa haasteet sekä valistustyölle että tiedottamiseen suojainten käytöstä sekä työssä että vapaa-ajalla.

Kuulo-oireet, kuten tinnitus ja tilapäinen kuulonheikentyminen tulisi huomioida nykyistä paremmin, koska ne ovat usein ensioireita liian voimakkailla äänillä altistumisesta. Näiden oireiden kysyminen rutiininomaisesti tulisi olla osa terveystarkastuksia kaikissa ikäryhmissä. Lainsäädäntöä tulisi myös kehittää vapaa-ajan melulle altistumisen vähentämiseksi, erityisesti koskien lapsia ja nuoria. Lisäksi kuulonsuojeluohjelmia tulisi edelleen kehittää ja ne tulisi sisällyttää luontevaksi osaksi koulu- ja opetusjärjestelmää sekä työpaikojen meluntorjuntaohjelmia.

Tienpäällystäjien työperäinen altistuminen kierrätysmateriaalia sisältävän asfaltin emissioille

Väitöskirjatyö: Occupational Exposure in Paving with Asphalt Modified with Recycled Materials
Virpi Väänänen, erikoistutkija,
Työterveyslaitos, virpi.vaananen(at)ttl.fi

Tienpäällystäjät altistuvat työssään kuumasta asfaltista vapautuville aineille sekä liikenteen ja koneiden päästöille. Teiden asfalttipäällysteet koostuvat murskatusta kivistä, bitumista ja mahdollisista lisäaineista. Bitumi on maaöljyn tislauksen pohjatuote, ja se sisältää satoja erilaisia orgaanisia yhdisteitä mm. poly-

syklisiä aromaattisia hiilivetyjä (PAH).

Kierrätys lisääntyy myös tienpäällystyksessä. Vanhoja päällysteitä rouhitaan ja sekoitetaan uuteen asfalttiin. Lisäksi teollisuuden sivutuotteille ja jätteille etsitään uusiokäyttökohteita. Kierrätys ei kuitenkaan saa aiheuttaa uusia terveys- eikä ympäristöongelmia.

Tämä tutkimus selvitti, miten asfaltissa käytetyt kierrätysmateriaalit (täyteaineena käytettävä kivihiilen lentotuhka ja sideaineena käytettävä jätemuovin ja mäntyöljyjen seos) vaikuttavat tienpäällystäjien työperäiseen altistumiseen sekä levityksessä syntyvien emissioiden terveyshaittoihin. Tienpäällystäjien altistumista arvioitiin myös silloin, kun vanhaa asfalttia käytettiin tien päällystämiseen (remixing, REMIX). Tienpäällystäjien työperäistä altistumista arvioitiin siten, että mitattiin ilman epäpuhtauksien pitoisuuksia työntekijöiden hengitysvyöhykkeellä sekä PAH-yhdisteiden määrää työntekijöiden iholla. Lisäksi määritettiin PAH-yhdisteiden aineenvaihduntatuotteiden pitoisuuksia työntekijöiden virtsassa. Oirekyselyn avulla kartoitettiin tienpäällystyksessä syntyvien emissioiden ärsyttävyyttä ja liikaavuutta. Asfalttiemissioiden mutageenisuutta ja genotoksisuutta (kykyä aiheuttaa perimävaurioita) selvitettiin kolmella eri menetelmällä.

Tutkimuksen mukaan asfaltissa käytetty epäorgaaninen kierrätysaine, kivihiilen lentotuhka ei vaikuttanut työntekijöiden altistumistasoihin eikä levitys- ja remixing-lämpötiloissa vapautuvien huurujen mutageenisuuteen. Tämän perusteella epäorgaanista kierrätystuotetta, mikä ei sisällä terveydelle haitallisia aineosia, voidaan käyttää asfaltin lisäaineena. Kun orgaanisia kierrätystuotteita käytettiin asfaltissa, lisäsi se sekä huurujen kykyä aiheuttaa perimävaurioita että emissioiden aldehydi- ja hartsihappopitoisuuksia. Myös työntekijät kokivat enemmän ärsytysoireita, kun he levittivät jätemuovia ja mäntyöl-

jypikeä sisältävää asfalttia kuin tavallisen asfaltin levityksessä. Vaikka orgaaniset lisäaineet eivät sinällään olisi terveydelle haitallisia, ne voivat hajota levitys- ja remixing-lämpötiloissa, jolloin ilmaan vapautuu terveydelle haitallisia yhdisteitä.

Vanhan asfaltin uudelleen käyttö (REMIX-tekniikka) lisäsi syntyvien huurujen mutageenisuutta, joka osittain korreloi ilman PAH-yhdisteiden kanssa. REMIX-työssä tienpäällystäjät altistuivat enemmän PAH-yhdisteille kuin normaalissa levitystyössä. PAH-yhdisteet kulkeutuivat elimistöön sekä hengitysilman mukana että ihon kautta.

Tutkimuksessa mitatut ilman epäpuhtaudet eivät täysin selittäneet bitumihuurujen mutageenisuuden eroja. Lisäksi ilman bitumihuurupitoisuus ei ollut yksin hyvä altistumisen indikaattori. Sen sijaan paras indikaattori työntekijöiden PAH-altistumiselle oli pyreenin aineenvaihduntatuotteen, pyrenolin, määritys työntekijöiden virtsasta, koska se kuvasti sekä hengitysilman että ihon kautta tapahtuvaa altistumista. Fenantreenin aineenvaihduntatuotteet, fenantrolit, antoivat yhtenevät tulokset virtsan pyrenolin kanssa. Tienpäällystäjien työperäisen altistumisen arvioimiseksi ei löydetty yhtä indikaattoria. Siten normaalissa levitystyössä tienpäällystäjien työperäisen altistumisen arvioimiseksi tuleekin mitata työntekijän hengitysvyöhykkeeltä ainakin bitumihuurupitoisuus sekä työntekijän virtsasta 1-pyrenolin pitoisuus. Vanhan asfaltin uudelleen levityksessä näiden lisäksi myös ilman PAH-pitoisuutta suositellaan mitattavan. Levityslämpötilalla on suuri merkitys sekä syntyvien emissioiden määrään että niiden haitallisuuteen. Levityslämpötilan pysyminen ohjearvoissa on hyvin tärkeää, erityisesti REMIX-tekniikassa.

Radonille altistutaan myös työpaikoilla

Väitöskirjatyö: Factors affecting occupational radon exposure
Pirjo Kekäläinen (ent. Korhonen), Työterveyslaitos, Laadukas sisäympäristö -teema
pirjo.kekalainen(at)tli.fi

Suomalaisilla työpaikoilla altistutaan radonille. FL Pirjo Korhosen Kuopion yliopistossa tehdyssä väitöskirjatutkimuksessa 17 %:ssa tutkituista työpaikoista terveydelle haitallinen raja-arvo (400 Bq/m³) ylittyi. Radon on hajuton, mauton ja näkymätön radioaktiivinen kaasu, jota erittyy kaikesta kiviaineksestä. Radonin on todettu aiheuttavan keuhkosyöpää. Sisäilman radonpitoisuus saadaan usein pysymään alhaisena huolehtimalla, että ilmanvaihto on tasapainossa ja toimiva.

Tutkimuksessa oli mukana maanalaisia (ei kaivoksia), rinteeseen rakennettuja (osittain maanalaisia) sekä maan päällisiä rakennuksia (n=137). Tutkimuksessa selvitettiin radonpitoisuuden lisäksi työtilojen ilmanvaihtotapa, mitattiin ilmanvaihtomäärät sekä paine-ero työtilan ja ulkoilman tai viereisen tilan välillä, aina kun se oli mahdollista mitata. Myös työtilojen rakennusmateriaalien radonpäästöt laskettiin.

Työaikaiset radonpitoisuudet tutkituilla työpaikoilla vaihtelivat 15 - 2 937 Bq/m³. Korkeimmat työaikaiset keskiarvopitoisuudet mitattiin rinteeseen rakennetuista, koneellisella poistoilmavaihdolla varustetuista työtiloista. Tutkituissa rakennuksissa betonisten rakennusmateriaalien radonpäästöt olivat korkeintaan 29 % sisäilman radonpitoisuudesta. Pääasiallinen radonlähde on maa-perä. Tutkituissa tiloissa saatava säteilyannos, saattaa kasvattaa keuhkosyöpäriskin jopa kaksinkertaiseksi verrattuna ei tupakoivan, matalan radonpitoisuuden alueella asuvan henkilön riskiin.

Osassa tutkituista tiloista tehtiin hyvien radonkorjausohjeiden mukaisia korjauksia. Korjaukset olivat pääasiassa ilmanvaihtoon

liittyviä. Yhtä korjattua tilaa lukuun ottamatta kaikissa korjatuissa tiloissa radonpitoisuudet alenivat raja-arvon alapuolelle.

Radonmittauksia tulisi tehdä etenkin maanalaisissa, osaksi maanalaisissa rakennuksissa sekä työpaikoilla, jotka sijaitsevat radonriskialueilla. Jos työtiloja on samalla alueella eri rakennuksissa, mittauksia tulisi tehdä jokaisessa rakennuksessa. Myös maanalaisten

sekä osittain maan alla sijaitsevien tilojen ilmanvaihtoon tulisi kiinnittää huomiota.

Yllä olevan väitöskirjan tiedotteen mukaan työhygieenikoiden on pyrittävä arvioimaan mahdollinen radonaltistus erilaisilla työpaikoilla. Väitöskirja lisää tietoisuutta myös muiden kuin maanalaisten työpaikkojen radonaltistuksesta.

Kemikaaliriskit ja REACH

Teksti: Niina Kallio, Tutkija, Työterveyslaitos, niina.kallio(at)tli.fi

REACH -asetuksen keskeinen tavoite on vähentää kemikaaleista aiheutuvia riskejä niin kotona, ympäristössä kuin työpaikoillakin. Olennaista kemikaalihaittojen torjumisessa työpaikoilla on käytössä olevien kemiallisten aineiden tunteminen.

Työterveyslaitos selvitti vuonna 2008 kemikaaliturvallisuuden nykytasoa suomalaisilla työpaikoilla kyselytutkimuksen avulla. Selvityksen mukaan noin puolet vastanneista toimipaikoista oli tehnyt kemikaaliluettelon ja 28 % vastanneista toimipaikoista oli arvioinut työpaikalla esiintyvät kemikaaliriskit. Heikoiten lainsäädännön vaatimukseen oli vastattu palvelusektorin pienillä työpaikoilla.

Tutkija Niina Kallio toteaa, että "Todennäköistä on, että REACH -asetus lisää kemikaaliturvallisuuden tasoa kemianteollisuuden ulkopuolella kemikaaleja jatkokäyttävien yritysten osalta, koska itse kemianteollisuudessa riskinhallintaan oli kiinnitetty huomiota jo ennen REACH -asetusta."

REACH rekisteröintiurakan tuloksena kemikaalien mukana työpaikoille toimitettavat käyttöturvallisuustiedotteet tulevat tarkentumaan. Uusia, täydennettyjä käyttöturvallisuustiedotteita alkaa saapua työpaikoille mahdollisesti jo vuoden 2010 aikana.

Koko raportti on luettavissa pdf-muodossa osoitteessa: <http://www.tli.fi/fi/kemikaaliturvallisuus/reach/Documents/REACHkyselytutkimus.pdf>



eläkeläiset_STHS_e

Teksti ja kuvat: Juhani Ruishalme
ruishjuh(at)gmail.com

Kuulumisia: Terve vaan kaikille Seuran jäsenille - myös kaikille eläkeläislistalla oleville- näin kesän kynnyksellä.

Meikäläisen mielestä viime talvi oli sitä aitoa ja oikeaa, lapsuuden talvea. Saimme nauttia loistavista hiihtokeleistä ja erityisesti saimme tietää, miten vaikeaa on nousta metrisestä hangesta kun hanki ei kannattanut ei sitten yhtään.

Kesän kunniaksi aivan hiljattain osakseni tuli kerrassaan upea ukkosmyrsky, jonka aikana satoi yli 50 mm vettä alle tunnissa. Jos se olisi ollut lunta, tuloksena olisi ollut 50 cm!

STHS_e: Seuran vuosikokouksessa julkistettiin budjetti tälle vuodelle ja ilokseni olin toteamassa, että eläkeläistoimintaa ollaan tukemassa mukavalla summalla (600 egeä). Nyt vaan tarvitaan ideoita ja hyviä aloitteita siitä, mitä me eläkeläiset voisimme tehdä sekä keskenämme että yhdessä Seuran aktiivijäsenten kanssa. Valitettavaa on se, että olemme kovin hajallaan ympäri maata, eikä ainakaan nykyinen hallitus (valtio) ole tehnyt mitään meidän siirtämiseksi asumaan lähemmäksi toisiamme. Ei tässä auta muu kuin ryhmittäytyä alueellisesti vaikka kuinka pieniin porukoihin ja yrittää keksiä jotain kivaa ja opettavaa. Mehän olemme potentiaalinen työvoimavara alamme toiminnoissa, meissä on tietoa, taitoa, voimaa ja uskoa, eikös vaan?

Ensimmäinen asia alkaa olla paketissa: useimpien eläkeläisten yhteystiedot ovat kasassa ja heihin on mahdollista olla yhteydessä sähköpostin välityksellä. Ehkäpä sähköpostiverkostoituminen olisi aluksi parasta?

Toinen asia: Voitteko kaivella valokuvianne ikäänkuin valmiiksi esille, samoin kaikki muukin alaamme liittyvä kiinnostanee joksun jotakuta. Kannattaa kirjata muistiin, mitä aineistossa on. Muistaakseni Kuopion suunnalla on ainakin koottuna ns. vanhaa tietoa ja tavaraa.

Laitan tähän alle yhteystietoni, jos vaikka niitä ideoita alkaisi pursuta. Talvella ja juhlakokouksessa vähän aloiteltiin, mutta kovasti olimme vielä monimielisiä. Ottakaapa yhteyksiä!

t. Juhani Ruishalme

P.S: Muistatteko vuosituhannen vaihteen tienoilta valtiovallan työturvallisuusteeman teeman "kohti maailman kärkeä" ja viitisen vuotta sitten lanseeratun "kohti nollatapaturmaa"? Asiahan ei minulle mitenkään kuulu, mutta... (Pätkä aina aloitti näin Puupäälukuvissa). Vuonna 2000 sattui runsaat 126000 työtaturmaa, vuonna 2008 kaikkiaan runsaat 146000 työtaturmaa. Että silleen, kohti kärkeä ollaan menossa.

Vieressä vielä kuva-arvoitus: Mitäs tuumaatte tästä? Onko jotain oikein? (pikkusälä laatikossa)





Työhygieenikon blogi

Työhygieniasta ja jostain muusta...

T yöhygieenikoitten nettilehden ilmestymisestä edellisen kerran alkaa olla aikaa jo ihan kunnioitettavasti. Samassa ajassa mikä meillä kuluu lehdentekoon ehtii...

...yksi fetainen Välimerenmaa ajautumaan konkurssiin

...keski-ikäinen miespoliitikko lähettämään 40 000 tekstiviestiä neljälle eri blondille

...yhdestä Skandinavian maasta lakkauttamaan puolen tusinaa sellutehdasta

...suomalainen työterveysalan instituutti ottaa käyttöön 38 uutta tietojärjestelmää

M utta hiljaa hyvä tulee ja tästähän voi vaan päätellä, että toimituskunnalla on ns. oikeita töitä ihan tehtäväksi asti.

N imimerkin takana luuraileva rivikansalainen on kuullut hankkeesta julkaista näköispainos Leo Noron Työhygieniä-kirjasta. Sitä on myös tullut selailtua, jolloin mieleen on tullut, että siinä on taidettu osua aika hyvin asian ytimeen. Ensipainos on neljäkymmentäluvulta ja teksti kuitenkin on ihan kuranttia tavaraa. Pääsette näkemään, mitä tarkoitan, kunhan painos valmistuu. Ja asiastahan on toki lisää tietoa myös tässä lehdessä.

V ähän veikkaan, että näitä viime vuosien raportteja, mietintöjä, ynnä muita hengentuotteita ei tämän vuosisadan loppupuolella pahemmin haikailla julki. Kehitys kehittyy kovaa vauhtia ja tämän päivän tekniikkakin on jo huomenna ihan muodista poissa. Voi olla, että Gutenbergin kirja oli vähän kestävämpi ratkaisu tiedonvälitykseen kuin Facebook. Harva muutenkaan jaksaa keskittyä perusasioihin ja kehittää soveltavan tieteenalame pohjaa. Koristekaakeleita työhygienian uuninkylkeen kyllä rapataan, mutta kukaan ei hämmennä sementtiä hormia vahvistamaan. Ja välillä tuntuu, että sitä työhygienian hormia voisi välillä vähän nuohotakin.

T oisaalta kyllä, mikäpä minä olisin arvostelemaan kenenkään tuotoksia. Kun ei ne omatkaan läpärkkeet niin häppöisiä ole. Välillä kun vielä tuntuu siltä, ettei muuta saa valmiiksi kuin työajanseurantakaavakkeita, matkalaskuja, tuntiraportteja, kululaskelmia, anomuksia, hakemuksia ja rekisteriselosteita. Niitä jos tosiaan meidän jälkeemme (toivottavasti) tulevat työhygieenikkopolvet haluavat julkaista, niin kyllä on evoluutio ihmislajin kaus vinyt!

L opuksi tunti tanssia. Olen säilönyt ilmeisesti edesmenneen Lappeenrannan aluetyöterveyslaitoksen 25-vuotisjuhliin sanoitetun valssin tekstiä. Kirjoittajaa leike ei kerro, mutta voin kuvitella, että porukalla on innovoitu. Vaikka sitä sanaa ei varmaan vielä tuolloin vuonna 2000 tunnettukaan?

S ävel menee Partisaanivalssin tahtiin (kysykää teinit niiltä vanhemmilta kolleegoilta, jos ei muistu nyt heti mieleen). Keinahtelevaa kesää kaikille työhygieniasta ja työhygieenikoista positiivisesti ajatteleville!

T: nimim. Passiivikeräin

***Tänään en voi kotiin tulla,
työhön synkkään tieni käy.
Vaikka etsii silmät mulla,
konttoris ei homeet näy.
Tuskin oikein
ymmärsinkään,
mitä vaatii tämä työ.***

***Täytyy ryömiä ja kaivaa,
näytteet labraan toimittaa.
Täytyy pitää pöytäkirjaa,
lausuntokin raapustaa.***

***Maski naamalla on mulla,
hiki valuu jostakin.
Mukaani jos tahdot tulla,
saat kantaa resiproottorin.
Viimein laitokselle palaan,
olkoon päivä, olkoon yö.***

***”Voisin syödä vaikka
valaan,
päivärahat silti juon.”***